

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY
ORSZÁGOS DÖNTŐ – SZÓBELI (2013. DECEMBER 7.)

3. osztály

Az itt következő két feladatot 15 perces felkészülési idő után kell a zsűri előtt ismertetnetek, legfeljebb 5 percen. Ezt követően kell további 4 percen bemutatnotok a szabadon választott produkciótokat.

1. feladat (2 pont):

Állítsátok párba a rokon értelmű szavakat! (A felsorolt 10 szóból 5 párt alkossatok úgy, hogy mindegyik szó csak egy párban szerepeljen!)

zsugori, mohó, makrancos, kivagyi, módos,

csökönyös, torkos, tehetős, kevély, kicsinyes

	—	
	—	
	—	
	—	
	—	

2. feladat (5 pont):

Várnai Zseni *Hull a hó* című versét idéztük, de néhány szavát nektek kell beilleszteni a megfelelő helyre. Egészítsétek ki a verset a dőlt betűs szavakkal, majd válaszoljatok a kérdésekre!

Várnai Zseni: Hull a hó

Hull a hó, hull a hó,
lesz belőle _____,
ráborul a _____,
hogy a fagytól megvédje.

kikelnek
hóbunda
takaró
vetésre

Vastag _____ alatt
kenyérmagvak _____,
_____ ágyban telelnek,
s kikeletkor _____.

puha
alszanak

1. Mely évszakok nem szerepelnek a versben?
2. Mondjatok öt olyan összetett szót, amelyek a *hóbundához* hasonlóan *hó-* előtaggal kezdődnek!
3. Mit ért a költő *kenyérmagvak* alatt?
4. Hány szótagosak a kiegészítendő sorok?

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY
ORSZÁGOS DÖNTŐ – SZÓBELI (2013. DECEMBER 7.)

4. osztály

Az itt következő két feladatot 15 perces felkészülési idő után kell a zsűri előtt ismerttetni, legfeljebb 5 percen. Ezt követően kell további 4 percen bemutatni a szabadon választott produkciókat.

1. feladat (2 pont):

Állítsátok párba a rokon értelmű szavakat! (A felsorolt 10 szóból 5 párt alkossatok úgy, hogy mindegyik szó csak egy párban szerepeljen!)

daliás, rátarti, virgonc, furmányos, takaros,

helyre, eleven, csalafinta, pökhendi, délceg

	—	
	—	
	—	
	—	
	—	

2. feladat (5 pont):

Birtalan Ferenc *Hirdetmény* című verséből idéztünk, de néhány szavát nektek kell beilleszteni a megfelelő helyre. Egészítsétek ki a verset a dőlt betűs szavakkal a tartalom és a központozás figyelembevételével, majd válaszoljatok a kérdésekre!

Birtalan Ferenc: *Hirdetmény*

FIGYELEM! FIGYELEM!

Tekintettel a hóra,

_____,
erkélyemen

_____, térítésmentesen

_____ a
téli _____!

működik

hidegre

madárétterem

idényjelleggel

1. Mi utal arra, hogy a szöveg hirdetmény?
2. Mit jelent az „*idényjelleggel*” kifejezés?
3. Mit ért a költő „*madárétterem*” alatt?
4. Mondjatok hat olyan összetett szót, amelyek a *madárétterem*hez hasonlóan *madár*- előtaggal kezdődnek!

**BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY
ORSZÁGOS DÖNTŐ – SZÓBELI (2013. DECEMBER 7.)**

5. osztály

Az itt következő két feladatot 15 perces felkészülési idő után kell a zsűri előtt ismertetnetek, legfeljebb 5 percben. Ezt követően kell további 4 percben bemutatnotok a szabadon választott produkciótokat.

1. feladat (2 pont):

Állítsátok párba az ellentétes értelmű szavakat! (A felsorolt 10 szóból 5 párt alkossatok úgy, hogy mind-egyik szó csak egy párban szerepeljen!)

*bárdolatlan, szófogadó, gáláns, kapatos, makrancos,
virgonc, kulturált, zsugori, józan, bágyadt*

_____	↔	_____
_____	↔	_____
_____	↔	_____
_____	↔	_____
_____	↔	_____

2. feladat (5 pont):

Mentovics Éva *A hóember kívánsága* című versét idéztük, de néhány szavát nektek kell beilleszteni a megfelelő helyre. Egészítsétek ki a verset a dőlt betűs szavakkal, majd válaszoljatok a kérdésekre!

Mentovics Éva: *A hóember kívánsága*

Hatalmas a pocakom,
kint _____ a havon.
Azt _____, hogy kevélyen?
Egy _____ faggyal _____

*beérem
ácsorgok
kis
puha
víg
mondod*

Mindössze csak az a vágyam:
hóból legyen _____ ágyam.
Jószerencse el ne hagyjon,
_____ orcámra mosoly fagyjon.

1. Milyen rímfajta található a sorok végén?
2. Gyűjtsetek a „*kevély*” szóra legalább három rokon értelmű szót!
3. Az egyik szó két különböző szófaji értékben szerepel a versben. Melyik ez a szó, és mi a két szófaj?
4. Határozzátok meg pontosan a „*legyen*” igealakot! (mód, idő, szám, személy)

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY
ORSZÁGOS DÖNTŐ – SZÓBELI (2013. DECEMBER 7.)

6. osztály

Az itt következő két feladatot 15 perces felkészülési idő után kell a zsűri előtt ismertetni, legfeljebb 5 percen. Ezt követően kell további 4 percen bemutatni a szabadon választott produkciókat.

1. feladat (2 pont):

Állítsátok párba az ellentétes értelmű szavakat! (A felsorolt 10 szóból 5 párt alkossatok úgy, hogy mindegyik szó csak egy párban szerepeljen!)

*kulturált, szerény, jámbor, pilledt, kacér,
szende, virgonc, kivagyis, bősz, bárdolatlan*

_____	↔	_____
_____	↔	_____
_____	↔	_____
_____	↔	_____
_____	↔	_____

2. feladat (5 pont):

Sík Sándor *Hó a hegyeken* című versét idéztük, de néhány szavát nektek kell beilleszteni a megfelelő helyre. Egészítsétek ki a verset a dőlt betűs szavakkal, majd válaszoljatok a kérdésekre!

Sík Sándor: Hó a hegyeken

A nyár, a _____ még itt aludt az este.
Reggelre már a _____ az őszi hó megeste.

"Hát ez a nyár is elrepült!" - hallom _____ szavát,
S rezzelve látom _____ az élet-ősz havát.

Ő rámnéz, s látom _____: imádkozik _____
És dérbelhajló homlokom végigsimítja lágyan.

*magában
anyám
szénaillatos
homlokán
hegyeket
ajkain*

1. Értelmezzétek az „élet-ősz” és a „dérbehajló homlokom” kifejezéseket! Mire utalnak?
2. A mássalhangzók kapcsolódásának melyik törvénye érvényesül a következő szavakban?
a) *simítja* b) *imádkozik*
3. Soroljátok fel a vers összes vegyes hangrendű szavát!

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY
ORSZÁGOS DÖNTŐ – SZÓBELI (2013. DECEMBER 7.)

7. osztály

Az itt következő két feladatot 15 perces felkészülési idő után kell a zsűri előtt ismerttetni, legfeljebb 5 percen. Ezt követően kell további 4 percen bemutatni a szabadon választott produkciókat.

1. feladat (2 pont):

Állítsátok párba az ellentétes értelmű szavakat! (A felsorolt 10 szóból 5 párt alkossatok úgy, hogy mindegyik szó csak egy párban szerepeljen!)

kezes, makulátlan, töpszli, gyáva, virgonc,

romlott, heroikus, szilaj, lakli, pilledt

	\leftrightarrow	
	\leftrightarrow	
	\leftrightarrow	
	\leftrightarrow	
	\leftrightarrow	

2. feladat (5 pont):

Kányádi Sándor *Ballag már* című versét idéztük, de néhány szavát nektek kell beilleszteni a megfelelő helyre. Egészítsétek ki a verset a dőlt betűs szavakkal, majd válaszoljatok a kérdésekre!

Kányádi Sándor: *Ballag már*

Ballag már az esztendő,
vissza-visszanézve,

_____ az _____ jő,
_____ füttyörészve.

legényesen

vígán

Beéri az öreget
s válláról a terhet

_____ leveszi,
pedig még csak _____

nyomában

gyermek

Lépegetnek szótlánul
s mikor _____ eljő,
férfiasan kezét fog
Múlttal a Jövendő.

éjjél

öccse

1. Melyik napot jeleníti meg a költemény?
2. Melyik az a szókép, amelyik mindegyik versszakban megtalálható?
3. Hány magas hangrendű szó van a versben?
4. A mássalhangzók kapcsolódásának melyik két törvénye érvényesül a „*Múlttal*” szóban?

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY
ORSZÁGOS DÖNTŐ – SZÓBELI (2013. DECEMBER 7.)

8. osztály

Az itt következő két feladatot 15 perces felkészülési idő után kell a zsűri előtt ismertetnetek, legfeljebb 5 percben. Ezt követően kell további 4 percben bemutatnotok a szabadon választott produkciótokat.

1. feladat (2 pont):

Állítsátok párba az ellentétes értelmű szavakat! (A felsorolt 10 szóból 5 párt alkossatok úgy, hogy mindegyik szó csak egy párban szerepeljen!)

*morális, joviális, makrancos, bárdolatlan, jellemtelen,
komor, önzetlen, kulturált, egoista, szófogadó*

	\leftrightarrow	
	\leftrightarrow	
	\leftrightarrow	
	\leftrightarrow	
	\leftrightarrow	

2. feladat (5 pont):

Sárhelyi Erika *Téli hajnal* című versét idéztük, de néhány szavát nektek kell beilleszteni a megfelelő helyre. Egészítsétek ki a verset a dőlt betűs szavakkal, majd válaszoljatok a kérdésekre!

Sárhelyi Erika: *Téli hajnal*

Nem köszönt a tél, csak _____
elterült a kert alvó fái közt.

Mint _____, ki _____ nem
akar, hangtalan-szépen beszökött.

Csak a hajnal látta _____,
ruháját a derengés szötte át.
S ahogy a reggel ráköszönt,
fénybe _____ hófehér _____.

*csókolta
zavarni
haját
jöttét
vendég
némán*

1. Milyen a versszakok rímelése?
2. A mássalhangzók kapcsolódásának melyik törvénye érvényesül a „közt” szóban?
3. Határozzátok meg a lehető legpontosabban a következő szavak szófaját!

a) *alvó* b) *közt*